

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:9

Ouder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, Zwolle; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Dr A. Ringnald, Soerabaja; Dr J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's Gravenhage.

Adres der Redactie:
Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:
DOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 39000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f1.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

Tot nadere aankondiging is het adres van den Eindredacteur:
DUITSCH KAMPWEG 10, WOLFHEZEN.

INHOUD: Uit de Schrift: Vakantie-zegen (Ex. 3:1a). — Kerkelijk Leven: Reorganisatie, geen reformatie. I. Studie-keurs en schisma. — Perschoon. — Kerknieus. — Advertentiën.

UIT DE SCHRIFT

Vakantie-zegen.

En Mozes hoorde de knede van Jethro, zijn schoonvader, den priester in Midian.
Exodus 3:1a.

Verandering van milieu is menigmaal medicijn. Aan zieken wordt zij soms voorgeschreven. Gezonden gevoelen er niet zelden behoefte aan. Van zulk een verandering kan voor den geest een weldadige invloed uitgaan.

Gij ziet het aan Mozes. Door zijn onstuimigheid, door zijn voorbarigheid om Israël te verlossen, had hij zich genoopt gezien te vluchten naar Midian.

Dit betekende voor hem een geweldige overgang.

Van het verfijnde kultuurleven aan het Egyptische hof werd hij op eenmaal overgeplaatst in het aan alle luxe gespoende natuurleven in Midians woestijn.

Ook daar had hij zijn zorgen.

Hij stichtte zich een gezin. Makkelijk schijnt zijn Zippora, de latere geschiedenis doet er iets van doorschemeren, niet te zijn geweest.

Zijn beroep bracht soms gevaarlijke avonturen mee.

Doch over het geheel genomen verliep zijn leven rustig.

Uit den driftige groeide de leider, van wien de Schrift getuigt: „Doch de man Mozes was zeer zachtmoedig, meer dan alle mensen, die op den aardsbodem waren”. (Num. 12:3).

Zijn verblijf in Midian duurde te lang om vakantie te heeten.

Toch kan de milieu-verandering, welke de vakantie biedt, als middel in Gods hand een gelijk resultaat, zij het op verkleinde schaal, leveren.

Wanneer gij uit uw dagelijksch doen zijt uitgeleefd, wanneer gij het kultuurleven met zijn hoge eischen en zijn vele beloften inruilt tegen het natuurleven met zijn gouden geuren en zijn den verwenen mensch onlust verwekkende ontberingen, wanneer gij uit het drukke gewoel zijt opgenomen en gezet in de stilte, dan herkent gij uzelf dikwijls niet.

Dan verdwijnen de details van uw gewone leven voor een tijd.

Ze worden voor u nietswaardige kleinigheden. Gij ziet beter de groote lijnen.

En indien gij werkelijk akklimatiseert, wanneer de milieuverandering vat op u krijgt, dan geeft gij u rekenschap, of die levenslijnen uitgaan van een heenkomen tot uw God en Vader in de hemelen.

Dan begint uw arbeid u te beschuldigen.

Dan klaagt uw hart u aan, dat gij aan nietigheden een betekenis hecht alsof zij eeuwige, onvergaankelijke goederen golden.

Dan verwondert gij u over uw vreesachtigheden, uw weifelingen en twijfelingen.

En als gij u dan tot uw Heiland wendt, die ook in uw vakantie bij u is, dan roept gij Zijn hulp in om uw leven zóó in te richten gelijk gij het thans voor u ziet.

Zoo wordt de milieuverandering een reinigingsbad.

De opvliegende wordt zachtmoedig.

De wankelende standvastig.

Helaas! Dikwijls voor al te korten tijd.

HEPP.

KERKELIJK LEVEN.

Reorganisatie, geen reformatie.

I.

Men zal er ons niet van kunnen beschuldigen, dat wij ons overmatig inlaten met het leven van andere kerken.

De kerkelijke grenzen zijn in ons land tamelijk scherp afgeteekend.

De meeningen hebben zich gezet.

Aan de kerkinrichting is weinig te veranderen, indien niet de daarachter liggende beschouwingen veranderen.

Met die beschouwingen houden we ons daarom liever bezig.

Wij bepleiten en verdedigen de onze in de hoop, dat we van lieverlede anderen overtuigen.

Wij bestrijden verkeerde levensrichtingen en stelsels, welke in andere kerken zich vrij konden nestelen, opdat de oogen ook buiten onzen kring opengaan.

Maar nu er bij de Synode der Ned. Herv. Kerk een belangrijk reorganisatie-rapport is ingediend, mogen we die gebeurtenis niet laten passeeren. Dit zou als onverschilligheid kunnen worden uitgelegd.

Als een zelfgenoegzaam ons terugtrekken in eigen kerk, zonder ons te bekommeren over het lot van een zoo uitgebreide kerkelijke gemeenschap als de Ned. Herv. Kerk, waarvan nog zooveel lid zijn, die met ons dezelfde Gods-, wereld- en levensbeschouwing deelen.

Men zou ons kunnen verwijten de houding aan te nemen van het: „Ben ik mijns broeders hoeder”.

Bovendien, al hadden onze artikelen geen ander nut dan om onze lezers te oriënteren over wat er in de Ned. Herv. Kerk voorvalt, zoo zou het doel dezer artikelen daarmee reeds alleszins gerechtvaardigd zijn.

Indien iemand mocht meenen, dat we met dit reorganisatie-rapport aan den vooravond staan van groote gebeurtenissen, zouden wij hem raden minder voorbarig te oordeelen.

Maar zou daartegenover een ander als zijn gevoelen stellen, dat dit alles niets om het lijf heeft, zoo zouden wij hem eveneens tot voorzichtigheid willen manen.

Zeker, dat dit reorganisatie-rapport zal verheven worden tot reorganisatie-besluit, achten we een illusie.

De geschiedenis van de Haagsche Synode, vooral sinds ze een orthodoxe meerderheid heeft, waar schuwt, dat wij vooral de hoop op ingrijpende veranderingen moeten opgeven.

Bij belangrijke kwesties als deze wordt gewoonlijk, wat het een jaar met een klein stemmenverschil werd aangenomen, het volgende jaar met een klein stemmenverschil verworpen.

Een kind kan voorspellen, dat de modernistische minderheid als één man zich tegen dit reorganisatie-voorstel zal verzetten.

Indien de orthodoxe meerderheid eenstemmig ware, zou zij dien tegenstand kunnen breken.

Doch dat is niet te verwachten.

En misschien sterker nog dan in de Synode zelf zal de verdeeldheid der orthodoxie zich openbaren in de besturen der kerk, die ook een woord hebben mee te spreken.

Vergelijkt men den inhoud van dit rapport met de samenstelling der commissie, dan komt er tekening in het lot, dat dit rapport zal te beurt vallen.

In deze commissie hebben zitting drie leden van konfessioneele richting: Prof. Dr Th. L. Haitjema, Dr J. C. Locher en Dr A. B. te Winkel; één lid van den Gereformeerden Bond, Dr M. van Grieken; en één, die tot de Ethische richting behoort, Dr J. Riemens.

Ofschoon er blijkbaar op onderscheiden punten een kompromis tusschen de vertegenwoordigers van deze drie richtingen is getroffen, drukken de konfessioneele toch wel hun stempel op het rapport.

Of de heele Gereformeerde Bond in deze achter de van Grieken zal gaan staan, is zeer de vraag. Mannen als Prof. Dr H. Visscher, Prof. Dr J. A. C. v. Leeuwen, Dr J. Severijn hebben zich vroeger reeds uitgesproken in een geest, welken wij in dit rapport niet terugvinden.

Noch de gedachte van den „modus vivendi” noch die van het „convent” laten zich hiermee vereenigen.

En van de Ethische richting dient het nog sterker betwijfeld of zij in haar geheel Dr J. Riemens zal volgen.

Daarom schenken wij aan dit rapport aandacht, niet omdat we ook maar voor het minst de verwachting koesteren, dat de Ned. Herv. Kerk over vijf of tien jaar zóó zal zijn ingericht.

Maar omdat hierin de gedachten aangaande de kerkinrichting van velen konkreet openbaar worden.

De eerste vraag, die zich daarbij voordoet is: gaat dit rapport ver genoeg?

Als dit concept wordt aangenomen, is dan de Ned. Herv. Kerk als kerk gered?

Heeft zij dan een zuiveren kerkvorm verkregen?

Ons dunkt, zoowel de naam van de commissie als van het rapport zelf, verstrekt ons daarop het antwoord.

Het is een reorganisatie-commissie, welke indient een reorganisatie-rapport.

Is de Ned. Herv. Kerk met reorganisatie gehaat?

Reorganisatie onderstelt, dat aan de tegenwoordige organisatie gebreken, mogelijk zeer ernstige gebreken, kleven; dat deze moeten worden verholpen, waarbij men zelfs voor krachtige maatregelen als het moet niet zal terugdeinzen, maar dat de bestaande organisatie niet wordt opgeheven.

Of, om nog duidelijker te zijn, de genootschapsvorm ondergaat wel een verbouwing, wordt meer in overeenstemming gebracht met orthodoxe wenschen, maar verdwijnt niet.

Die genootschapsvorm heeft de Ned. Herv. Kerk als kerk gedeformeerd.

Daardoor kan de Hervormde Kerk zich niet als kerk openbaren.

Wat zij noodig heeft is niet reorganisatie, maar reformatie.

De genootschapsvorm moet weg.

Anders kan zij haar roeping als kerk niet vervullen.

Men wil hier de breuk der kerk op het lichtst gezeten.

Dat zal niet gelukken.

Ernstiger operatie is vereischt.

Nog steeds betreuren we het, dat wij van de Gereformeerden in de Hervormde Kerk gescheiden leven.

Dat zij tot ons zullen overkomen is een hoop, waarmee wij ons niet vleien.

Maar hiermee troosten we ons: misschien komt er een nieuwe reformatie.

Wij willen daarbij niet voorschrijven: het moet een reformatie zijn in den trant van 1834 of naar het model van 1886.

De mogelijkheid dient opengelaten, dat er nog een andere weg wordt gevonden.

Doch het is onze vaste overtuiging: zonder reformatie gaat het niet.

Reorganisatie is minder dan half werk.

Inzooover was afwachten de boodschap, dat reorganisatie kon worden genoemd, wat in werkelijkheid reformatie was.

Maar het ingediende reorganisatie-rapport doet dien stroohalm afknappen.

Het houdt zich van reformatie ver.

Het beoogt reorganisatie.

En het werkt daarvoor een plan uit, waarvan menigen in de Ned. Herv. Kerk zal zeggen: tant de bruit pour une omelette, d.i. veel drukte om een kleinigheid.

Wij wenschen dat meer in bijzonderheden aan te toonen.

In dit en de volgende artikelen citeeren we „De Nederlander”, die van dit rapport een tamelijk uitvoerig uittreksel gaf.